

ע"פ 2710/16 - פלוני, פלוני, פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2710/16

ע"פ 2690/16

ע"פ 2941/16

ע"פ 2987/16

לפני:
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט מ' מזוז

המערער בע"פ 2710/16
והמשיב בע"פ 2987/16: פלוני

המערער בע"פ 2690/16: פלוני

המערער בע"פ 2941/16: פלוני

נ ג ד

המשיבה בע"פ 2690/16; בע"פ
2710/16; בע"פ 2941/16;
והמערער בע"פ 2987/16: מדינת ישראל

ערעורים על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט
המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 3.12.2015; ומיום
25.2.2016, בת"פ 21432-04-14, שניתנו על ידי כב'
השופט צ' גורפינקל

בשם המערער בע"פ 2710/16; עו"ד מוטי כץ; עו"ד ישראל קליין
והמשיב בע"פ 2987/16

בשם המערער בע"פ 2690/16; עו"ד פרופ' קנת מן

בשם המערער בע"פ 2941/16; עו"ד יניב שגב

בשם המשיבה בע"פ 2690/16; עו"ד אבי וסטרמן; עו"ד שרית משגב
בע"פ 2710/16; בע"פ
2941/16; והמערער בע"פ
2987/16

פסק-דין

1. בכתב אישום, שהוגש במסגרת ת.פ. 14-04-21432, נכללו 16 נאשמים, כאשר שמונה מהם הגישו ערעורים לבית משפט זה. ביני לביני, הסתיים הטיפול בעניינם של רוב המערערים, לאחר שניתנו פסקי דין חלקיים באשר לכל אחד מהם. לפיכך, נותר עוד לדון בערעוריהם של איתן חייא (המערער בע"פ 2710/16 והמשיב בע"פ 2987/16, להלן: המערער 1); של אבי לוי (המערער בע"פ 2690/16, להלן: המערער 2); ושל מוטי גיגי (המערער בע"פ 2941/16, להלן: המערער 3). כמו כן, עלינו לדון בערעור המדינה בעניינו של המערער 1.

2. לאחר שקיימנו ארבע ישיבות (בתאריכים 26.4.2018, 29.4.2018, 3.5.2018 ו-7.5.2018), שבמהלכן נשמעו בהרחבה טיעוני הצדדים, ולאחר שעיינו בחומר הרב שהונח על שולחנו, ובכלל זה בכתבי הערעור המפורטים, סברנו כי נכון יהיה להציג בפני המערערים ובאי כוחם את התרשמותנו לגבי כל אחד ואחד מהערעורים ולהעלות בפניהם הצעה מסויימת, טרם שנפנה לכתוב את פסק דינו. בהתאם לכך, קיימנו, ביום 4.6.2018, ישיבת תזכורת עם המערערים שנותרו, במהלכה הצגנו את התרשמותנו ואת הצעתנו לסיומו של ההליך, הצעה הנוגעת הן לגבי הערעורים על הכרעת הדין והן בנושא העונש שנגזר על כל אחד ואחד מהמערערים. עם זאת, הוספנו את המובן מאליו כי הצעה זו, ככל שלא תתממש, אינה סופית והיא עשויה להשתנות בעת כתיבת פסק דינו, הגם שהיא קרובה, בסבירות גבוהה, לתוצאה שתתקבל בסופו של יום.

3. לאחר שנועצו במרשיהם, הודיעו ב"כ המערערים כי הצעת בית המשפט מקובלת עליהם. מנגד, הודיעה המדינה כי היא אינה מסכימה להצעה ומבקשת להותיר את הרשעתם ואת עונשיהם של המערערים על כנם.

4. נפנה, אפוא, לדון בעניינו של כל אחד ואחד מהמערערים, וככל שמדובר במערער 1, שומא עלינו לדון גם בערעורה של המדינה.

המערער 1 – איתן חייא

הערעור על הכרעת הדין

5. במסגרת האישום הראשון, הורשע המערער 1 בעבירות של עשיית פעולה במטרה שלא יהיה דיווח, לפי סעיף 3(ב) בנסיבות סעיף 9 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון או החוק); ומסירת מידע כוזב, לפי סעיף 3(ב) בנסיבות סעיף 9 לחוק איסור הלבנת הון. המערער 1 הודיע, כי הוא חוזר בו מערעורו על ההרשעה באישום הראשון, ולפיכך הננו מחליטים לדחות את הערעור באישום זה.
6. במסגרת האישום השלישי, הורשע המערער 1 בעבירות של מסירת מידע כוזב, לפי סעיף 3(ב) בנסיבות סעיף 9 לחוק איסור הלבנת הון; ושל עשיית פעולה ברכוש במטרה שלא יהיה דיווח, לפי סעיף 3(ב) בנסיבות סעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון. לאחר שבחנו את הראיות שהוגשו במסגרת אישום זה, והאזנו בקשב רב לטיעוני הצדדים, הגענו לידי מסקנה כי יש לזכות את המערער 1 מחלק מהמעשים שיוחסו לו באישום זה, וכן כי יש לקבל את ערעור המדינה ביחס לאישום השלישי, כמפורט להלן.
7. בגדרו של האישום השלישי יוחסו למערער 1 פעולות שונות שאותן ביצע, על-פי הנטען, על מנת להסתיר מעיני רשויות האכיפה את זיקתו לכספים בסך של 15 מיליון שקל שהוכנסו מארצות הברית לישראל, במטרה למנוע את הדיווח הנדרש לפי חוק איסור הלבנת הון (מעורבותו של המערער 1 בסיכול הדיווח על עצם הכנסת הכספים לישראל מארצות הברית נדונה באישום הראשון, אשר כאמור אינו עומד עוד לבחינה בפנינו). הפעולות שביצע המערער 1, כמתואר באישום השלישי, כללו: השקעות בסך מיליוני שקלים בפרויקטים שונים (פרויקט "הבריקה", מיזם "יאפא" ופרויקט "נגבה"), העברות כספים לחשבונות בנק וכספות של בני משפחתו וגורמים נוספים, רכישת טובין וביצוע עסקאות הנוגעות לבני משפחה (כדוגמת רכישת מכוניות עבורם ותשלום עבור מסיבת הברית של נכדו), וכן העמדת הלוואות במזומן לגורמים שונים.
8. בית המשפט המחוזי קבע כי המערער 1 אכן פעל בכספיו מתוך מטרה להסתיר את זהותו ולהימנע מדיווח על-פי חוק איסור הלבנת הון בדרכים הבאות: בכך שהשקיע בפרויקט הבריקה, בפרויקט יאפא ובפרויקט נגבה באמצעותו של עד המדינה ש' ח' תוך הסתרת זהותו של המערער 1 כבעלים האמיתי וכמי שעומד מאחורי ההשקעות; בכך שהזרים כספים לחשבונות הבנק של בני משפחתו ורכש עבורם מכוניות במזומן; וכן בכך שנתן הלוואות לגורמים שונים מבלי שדיווח על פעילותו של עסק למתן הלוואות ותוך העברת הכספים בדרכים שמטרתן להימנע מדיווח.
9. בצד זאת, בית המשפט המחוזי זיכה את המערער 1 מעובדות האישום השלישי שנגעו לחלק מהעסקאות שביצע המערער 1 לטובת בני משפחתו (למשל, רכישת חלק מן המכוניות שנרכשו עבורם), וכן בנוגע להעברת הכספים הנטענת למשמורת בכספות של גורמים אחרים. בעניין המשמורת בכספות, בית המשפט המחוזי קבע כי בעצם שמירתם של מזומנים בכספת, גם אם היא כספת של אדם אחר, לא עבר המערער 1 עבירה של הלבנת הון. בית המשפט המחוזי הדגיש כי אדם השוכר כספת בבנק מחויב למסור את פרטיו, אך אינו מחויב למסור מידע בדבר מקור הכסף ומי הנהנה מהכספים, בניגוד להחזקת כספים בחשבונות בנק של אחרים.
10. המערער 1 הגיש ערעור כנגד הרשעתו באישום השלישי, אשר כלל טענות עובדתיות ומשפטיות כאחת. במישור העובדתי, המערער 1 טען כי קיימות ראיות לכך שהוא אישר שהשקעותיו בפרויקטים ידווחו לבנקים, וכי הוא אף העביר הצהרות שונות לרשויות המס שמעידות על כך שהוא לא ניסה להימנע מדיווח לרשויות. במישור המשפטי, המערער 1 טען כי במסגרת האישום השלישי יוחסו לו חובות דיווח שמוטלות בדין על מוסדות פיננסיים ולא על פרטים, וכי לכל היותר חובות הדיווח חלו על עד המדינה ש' ח' ולא על המערער 1 עצמו. כמו כן, נטען כי בבואו להכריע ביחס לאישום

השלישי, הלכה למעשה הניח בית המשפט המחוזי הנחות שגויות, ובהן ההנחה שחל איסור לעשות שימוש במזומן או שאדם חייב להיזקק לשירותים בנקאיים.

11. ערעורה של המדינה ביחס לאישום השלישי נסב על הקביעה של בית המשפט המחוזי לפיה שמירת מזומנים בבעלותו של המערער 1 בכספות של אחרים לא גיבשה עבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון בנסיבות העניין. המדינה טוענת בערעור כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שקבע בעניין זה כי דינה של כספת שונה מדינו של חשבון בנק.

12. כפי שצינו בפתח הדיון באישום השלישי, ראינו מקום לקבל חלק מטענותיו של המערער 1 ביחס להרשעתו, וכן לקבל את ערעור המדינה הנסב על אישום זה.

13. באשר לערעורו של המערער 1 ביחס לאישום השלישי, אנו סבורים שיש לדחות בעיקרן את טענותיו ביחס להשקעה בפרויקטים, אשר תוקפות - ולו בחלקן - ממצאי עובדה ומהימנות של בית המשפט המחוזי. יחד עם זאת, ראינו מקום לזכות את המערער 1 מהעבירות שיוחסו לו ביחס לשימוש בכספים בסך של 1,000,000 שקל בפרויקט יאפא (מתוך סכום של 3.6 מיליון שקל שהשקיע המערער 1 בפרויקט יאפא בסך הכול). זאת, לנוכח העובדה כי אין מחלוקת שהמערער 1 הנחה את עד המדינה ש' ח' לעדכן את הבנק כי המערער 1 הוא מקור הכסף.

14. כמו כן, ראינו מקום לדחות את טענותיו של המערער 1 ביחס להרשעתו בעבירות הנוגעות להעברות כספים לחשבונות הבנק של בני משפחתו. בנסיבות העניין, הוכח כי המערער 1 היה "נהנה" בחשבונות אלה, ומכאן שחלה חובה למסור את פרטי הזהויה שלו לבנקים הרלוונטיים. כמו כן, הוכח ברמה מספקת כי המערער 1 פעל מתוך מטרה להסתיר את זיקתו בכספים ולמניעת דיווח כנדרש בחוק איסור הלבנת הון.

15. באשר לרכישת הטובין עבור בני המשפחה, בית המשפט המחוזי זיכה כאמור את המערער 1 מחלק מהעובדות שיוחסו לו באישום השלישי. בנוסף לכך, המדינה חזרה בה במהלך הערעור מהאישום שנוגע לרכישת שתי מכוניות נוספות לבני המשפחה, וזאת מעבר לעובדות האישום שמהן זוכה המערער 1 בבית המשפט המחוזי. יש לזכות אפוא את המערער 1 מהעובדות הרלוונטיות לרכישת שתי המכוניות הנוספות באישום השלישי.

16. בנוגע לעסקאות ההלוואה במזומן, אנו סבורים שיש לזכות את המערער 1 מחלק זה של האישום השלישי, ולו מחמת הספק. בניגוד לסוגיות אחרות שבהן הורשע המערער 1, ביצוען של עסקאות במזומן לא היה חייב בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום דיווח לפי חוק איסור הלבנת הון או חוק אחר, ולא השתכנענו שהוכח כי במקרה זה הן בוצעו כך כדי להתחמק מדיווח. בעניין זה יובהר כי החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018, שיום תחילתו הוא 1.1.2019, אינו חל על ענייננו, וזאת מבלי שאנו נוקטים עמדה בשאלה איזו משמעות הייתה יכולה להיות לחוק זה על העובדות המיוחסות למערער 1 במסגרת האישום השלישי.

17. באשר לערעור המדינה, אנו סבורים כי יש בו ממש. מקובלת עלינו עמדת המדינה כי בית המשפט המחוזי שגה כאשר קבע שבניגוד להחזקת כספים בחשבונות בנק, אדם השוכר כספת אינו נדרש למסור מיהו הנהנה בכספים המופקדים בה. קביעה זו של בית המשפט המחוזי אינה עולה בקנה אחד עם האמור בסעיף 2(י) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001. הצו קובע

במפורט את חובת התאגיד הבנקאי שלא לפתוח חשבון בנק מבלי לרשום פרטי זיהוי ביחס לבעלי החשבון, ובכלל זה את פרטי הנהנה בחשבון. רישום פרטי של הנהנה בחשבון אמור להיעשות בהתאם להוראות סעיף 4 לצו. סעיף 2(י) האמור לצו קובע כי "בסעיפים קטנים (א) עד (ה), 'חשבון' - לרבות כספת". הנה כי כן, לא היה מקום להבחין בעניין זה בין חשבון בנק לבין כספת. אשר על כן, אנו סבורים כי יש לקבל את ערעור המדינה ביחס לאישום זה ולהרשיע את המערער 1 בעבירות שיוחסו לו בגין הפקדת הכספים בכספות של אחרים.

18. במסגרת האישום הרביעי, הורשע המערער 1 בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); סחיטה באיומים שהביאה לידי מעשה, לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין; ועשיית פעולה ברכוש אסור, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון. המערער 1 הודיע כי הוא חוזר בו מהערעור לגבי ההרשעה באישום זה, והערעור נדחה בזאת.

19. באישום השביעי, הורשע המערער 1 בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; סחיטה באיומים בצוותא, לפי סעיף 428 רישא ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; והיזק בחומר נפץ תוך סיכון חיי אדם, לפי סעיף 454 לחוק העונשין. המערער 1 מסר כי הוא חוזר בו מערעורו לגבי ההרשעה בשתי העבירות הראשונות, והוא כופר בעבירה שעניינה היזק בחומר נפץ תוך סיכון חיי אדם. לאחר שבחנו את הראיות שהוגשו במסגרת אישום זה, והאזנו בקשב רב לטיעוני הצדדים, הגענו לידי מסקנה כי יש לזכות את המערער 1, מחמת הספק, מעבירה זו, תוך דחיית הערעור לגבי ההרשעה בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע וסחיטה באיומים בצוותא. להלן תובא ההנמקה להחלטתנו זו.

20. לפי המתואר בכתב האישום, בין רפי כחלון (להלן: רפי) לבין אָחיו - מרסל, אילנה ואבנר - התנהל סכסוך משפטי אשר נסב סביב צוואתו של אביהם. בצוואתו ציווה האב המנוח כי הנחלה שהייתה בבעלותו, תתחלק בין שלושת האחים - מרסל, אילנה ואבנר - וכי אם הם יחליטו למכור או להשכיר אותה, יתחלקו הרווחים ביניהם באופן שווה, אך חלקו של רפי יופקד עבורו בחשבון נאמנות שיפתחו האחים, וממנו יועברו לו כל חודש סכומים, על פי שיקול דעתם הבלעדי, לצורך מחייתו. אבנר הגיש בקשה לבית המשפט לענייני משפחה לקיום הצוואה, ורפי הגיש התנגדות. ביום 8.1.2012, ניתן פסק הדין בעניינם של האחים, במסגרתו נדחתה התנגדותו של רפי. כשנה מאוחר יותר אף נדחה ערעור שהגיש רפי לבית המשפט המחוזי. בין לבין, התחייב רפי בפני המערער 1, לו חב רפי סכום של 1.1 מיליון ₪ בגין הלוואות שניתנו לו מתחילת שנת 2005, לרבות לצורך מימון ההליך המשפטי, כי הוא יחזיר לו את חובותיו מהכספים שיתקבלו מהנחלה.

21. בכתב האישום נטען, כי משנדחה ערעורו של רפי, קשרו המערער 1, המערער 3, הנאשם 6, ויקטור פרץ (להלן: פרץ) ואחרים, לסחוט את אחיו של רפי כדי להניעם לשלם לרפי את סכום חובו למערער 1. כך, במסגרת הקשר שלחה עורכת הדין מאיה סטול (להלן: עו"ד סטול), בעקבות פנייתו של פרץ אליה ובהסכמתו של המערער 1, מכתב לעורך דינו של רפי, עורך הדין גיל ישעיהו (להלן: עו"ד ישעיהו), וביקשה ממנו לקבוע פגישה בנוכחות המערער 1, רפי והאחרים. עו"ד ישעיהו שלח מכתב לאָחיו של רפי, אליו צירף את מכתבה של עו"ד סטול, וביקש מהם לקיים את הפגישה. האחים סירבו, ובעקבות כך הגיע המערער 3 לביתו של אבנר, ללא הודעה מוקדמת, וביקש מאבנר להיפגש עם המערער 1 בעניינו של רפי. אבנר אמר למערער 3 כי עליו להתייעץ עם אחיותיו, ולבסוף לא נפגש עם המערער 1.

22. כשלושה חודשים לאחר מכן, ביום 29.1.2014, בסביבות השעה 01:00 בלילה, הושלך רימון רסס לעבר ביתה

של מרסל, בשעה שהיא ובני משפחתה היו במקום. נזק רב נגרם לחצר הבית ולרכב שחנה בסמוך. בהמשך לכך, בין הימים 11.2.2014 - 18.2.2014, התקשר המערער 3 אל אבנר, מספר פעמים, והפציר בו להיפגש עם רפי, כדי להגיע לפתרון מוסכם. המערער 3 הדגיש בפני אבנר כי רפי מוכן לקבל את תוצאות פסק הדין ואולם יש לו חוב כלפי אחר שיש לשלמו. האחים לא נפגשו עם רפי, וביום 25.2.2014 נעצר המערער 1 בקשר לאירועים האמורים. ביום 9.3.2014 בשעה 00:57, הגיעו שני אנשים שזהותם אינה ידועה סמוך לביתה של מרסל, כשהם רכובים על קטנוע, והשליכו רימון רסס לעבר ביתה, בשעה שהיא ומשפחתה היו במקום. נזק רב נגרם לחצר הבית.

23. בגין מעשים אלה, הואשמו המערער 1 והמערער 3 בקשירת קשר לפשע, סחיטה באיומים בצוותא והיזק בחומר נפיץ תוך סיכון חיי אדם בצוותא. יצוין, כי הנאשם 6, ויקטור פרץ, זוכה מהמיוחס לו במסגרת אישום זה; המערער 3 זוכה מהעבירה שעניינה היזק בחומר נפיץ, בהקשר להשלכת הרימונים לעבר ביתה של מרסל, ואילו המערער 1 הורשע בכל העבירות שיוחסו לו במסגרת אישום זה.

24. כאמור, הגענו למסקנה כי אין די בראיות הנסיבתיות שהוצגו בעניינו של המערער 1, כדי להביא להרשעתו בנושא השלכת הרימונים במסגרת האישום השביעי.

כפי שציינתי בע"פ 6162/16 דלו נ' מדינת ישראל (4.2.2018) (להלן: עניין דלו):

"ראיות נסיבתיות, כמו ראיות ישירות, עשויות להביא, במקרים המתאימים, להרשעתו של הנאשם. זאת יעשה, לאחר שבית המשפט בחן את מכלול הראיות הנסיבתיות שהובאו בפניו, במבחני ההיגיון, השכל הישר וניסיון החיים, והגיע למסקנה חד משמעית, לפיה לא נותר ספק סביר בדבר אשמתו של הנאשם" (שם, בפסקה 49, וראו גם, ע"פ 10221/06 ג'ורן נ' מדינת ישראל (17.1.2008); ע"פ 4510/07 סראבוניאן נ' מדינת ישראל (17.1.2008); ע"פ 60/12 עמר נ' מדינת ישראל (7.11.2012)).

25. המסקנה המרשיעה יכולה להתקבל מצירופן של מספר ראיות נסיבתיות, שמשקלן המצטבר יכול להכריע את הכף ולהוביל למסקנה המרשיעה. תהליך הסקת המסקנות על ידי בית המשפט, על יסוד ראיות נסיבתיות, כולל שלושה שלבים. בשלב הראשון, על בית המשפט לבחון כל ראיה נסיבתית בפני עצמה, ולקבוע האם ניתן להשתית עליה ממצא עובדתי. בשלב השני, על בית המשפט לבחון את מכלול הראיות, ולקבוע האם מסכת הראיות בכללותה מקימה מסקנה לכאורית, לפיה הנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו. על בחינה זו להיעשות תוך הערכה מושכלת של הראיות הנסיבתיות, ובהתבסס על ניסיון החיים ועל השכל הישר. בשלב השלישי, עובר הנטל הטקטי אל הנאשם להציע הסבר חלופי לראיות הנסיבתיות, הסבר אשר עשוי להטיל ספק סביר בהנחה המפלילה העומדת נגדו (ע"פ 3652/14 כנעאני נ' מדינת ישראל (28.12.2015); ע"פ 4401/13 אנורי נ' מדינת ישראל (9.12.2015); ע"פ 6244/12 סבאענה נ' מדינת ישראל (11.11.2015)). יובהר, כי ההסבר החלופי, שמטרתו להטיל ספק במסקנה המפלילה העומדת לחובתו של הנאשם, צריך להיות הסבר סביר ואמין, שאינו בגדר "השערות פורחות באוויר". רק כאשר מגיע בית המשפט למסקנה כי לא ניתן להסיק מן הראיות הנסיבתיות על קיומו של הסבר אפשרי אחר, השולל את אחריותו של הנאשם, פתוחה הדרך להרשעה (ע"פ 3164/14 פן נ' מדינת ישראל (29.6.2015); ע"פ 6392/13 מדינת ישראל נ' קריאף (21.1.2015)).

26. ובחזרה לענייננו. מוכנים אנו להניח, לצורך הדיון בלבד, כי בעניינו של המערער 1 השכילה התביעה לצלוח את עמוד 6

השלבים הראשון והשני, ככל שהדבר נוגע להשלכת הרימונים לעבר ביתה של מרסל (אף כי בנוגע לשלב השני הדבר אינו נקי מספק). ואולם, הגענו לידי מסקנה כי לא ניתן לשלול את ההסבר החלופי אשר ניתן על ידי המערער 1, קרי: מעורבותו של רפי או מי מטעמו בהשלכת הרימונים. זאת, לנוכח העובדה כי הסכסוך בין רפי לאֶחיו ואֶחיותיו היה סכסוך קשה ויצרי, אשר לוה באמירות קשות ואף בגילויי אלימות שונים, שעה שרפי מאן להשלים עם פסקי הדין וההחלטות השיפוטיות שניתנו בעניינו.

27. ודוק: איננו קובעים כי רפי היה אכן מעורב בהשלכת הרימונים, ואיננו מתעלמים מטעונו המשיבה כי לא היה יכולתו של רפי לארגן פעילות מעין זו, אלא שלטעמנו לא ניתן לשלול את ההסבר החלופי שניתן על ידי המערער 1, ואין לראות בהסבר זה כהשערה "פורחת באוויר" ותלושה מן המציאות. מכאן זיכיו של המערער 1, מחמת הספק, מאותו חלק באישום השביעי הנוגע להשלכת הרימונים, בשתי הזדמנויות, לעבר ביתה של מרסל.

28. במסגרת האישום התשיעי, הורשע המערער 1 בשתי עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; סחיטה באיומים בצוותא שהביאה לידי מעשה, לפי סעיף 427(א) סיפא ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; חבלה בכוונה מחמירה בצוותא, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין; ועשיית פעולה ברכוש שמקורו במישרין או בעקיפין בעבירה, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון. המערער 1 הודיע כי הוא חוזר בו מערעורו, ככל שהדבר נוגע להרשעתו בעבירה זו, ולפיכך הננו דוחים את הערעור בנידון דידן.

29. במסגרת האישום האחד עשר, הורשע המערער 1 בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; וסחיטה באיומים שלא הביאה לידי מעשה, לפי סעיף 428 לחוק העונשין. המערער 1 כפר במיוחס לו באישום זה, ולאחר שבחנו את כלל הראיות וטיעוני הצדדים בנוגע לאישום האחד עשר, הגענו לידי מסקנה כי יש לזכותו, מחמת הספק, מהעבירות בהן הורשע בגדרי אישום זה.

30. לפי המתואר באישום האחד עשר, ש' ח' הוא בעליה של חברת "חשמל ש.ח. בע"מ" (להלן: החברה). יואל, שי, אסף וריאד הם עובדים שכירים בחברה, ולצורך עבודתם קיבל כל אחד מהם רכב השייך לחברה. ביום 11.2.2014, נמלט ש' ח' מהארץ, בעקבות האירועים המתוארים באישום השישי לכתב האישום. מיד בסמוך לכך, כך נטען, קשרו המערערים 1, 2 ו-3 קשר לסחוט את העובדים באיומים, על מנת שאלו יעבירו לרשותם את כלי הרכב. ביום 17.2.2014, הגיע המערער 3 לביתו של העובד אסף, עמו יש לו היכרות מוקדמת, וטען בפניו כי הוא והמערער 1 הלוו ל-ש' ח' מיליוני שקלים, לצורך הקמת אולם אירועים ביפו, וכי ש' ח' ברח עם הכסף. המערער 3 דרש מאסף למסור לו את הרכב שבו הוא מחזיק, וכן ביקש ממנו למסור את מספרי הטלפון של יתר העובדים. בהמשך, התקשר המערער 3 אל העובדים יואל וריאד, ודרש מהם כי יעבירו לרשותו את כלי הרכב שבחזקתם. המערער 3 התקשר גם לעובד שי ושלח לו הודעת טקסט, אך הלה לא ענה לטלפון.

31. בבוקר יום ה-18.2.2014, הגיעו אסף, יואל וריאד לביתו של המערער 3, אך בהגיעם למקום המערער 3 לא ענה לטלפון. יואל התקשר אל המערער 2, אותו הכיר כמקורב למערער 1, והסביר לו כי העובדים שרויים בפחד עקב דרישתו של המערער 3, וכי הלה אינו עונה להם. יואל ביקש אישור מהמערער 2 לכך שהעובדים ימשיכו לעבוד עם כלי הרכב, לנוכח מצבם הכלכלי הקשה. המערער 2 אמר באותה שיחה כי ישוחח עם המערער 3 בעניין זה. בהמשך, התקשר המערער 3 אל יואל ומסר לו כי העובדים יכולים להשאיר את כלי הרכב בחזקתם, וזאת עד להודעה חדשה.

32. בגין מעשים אלה הורשעו, כאמור, המערערים 1, 2 ו-3 בעבירות של קשירת קשר לפשע, וסחיטה באיומים שלא הביאה לידי מעשה.

33. לאחר שבחנו את מכלול הראיות בנוגע לאישום זה, הגענו לידי מסקנה כי אין בראיות הנסיבות שהוצגו בעניינם של המערערים 1 ו-2, כדי להוביל למסקנה חד משמעית, לפיה הם היו מעורבים בפרשה זו. איננו סבורים כי ניתן לשלול, בנסיבות העניין, את האפשרות כי המערער 3 פעל על דעת עצמו, ולא בשליחותם של המערערים 1 ו-2, גם אם איננו מקבלים את הסברו כי פעילותו, בהקשר הנדון, נועדה לגביית חוב אישי שלו. לא מן הנמנע, וכפי שנאמר בעניין דלו, כי המערער 3 פעל לאיסוף הרכבים של עד המדינה כדי לרצות את המערער 1, מבלי שהלה ביקש ממנו, באמירה מפורשת או בהתנהגות, לעשות כן. למרות התעניינותו של המערער 1 לגבי מקום המצאם של עדי המדינה, אין כל שמץ של ראיה, המלמדת על כי הוא ביקש, באמצעות נטילת הרכבים השייכים ל-ש' ח', לאלץ אותו או את חברו לשוב ארצה או, למצער, לחשוף את המקום שאליו הם נמלטו. כאמור, זוהי גם המסקנה בעניינו של המערער 2, שמעורבותו היחידה הסתכמה בפנייה של אחד העובדים אליו, במסגרתה הובא הנושא לידיעתו, ותשובתו כי בכוונתו לבדוק את הדבר. לטעמנו, אין בכך כדי לקשור גם את המערער 2 לדרישתו של המערער 3 לקבל לרשותו את רכבי החברה, דבר שלא יצא, בסופו של יום, אל הפועל. מטעם זה החלטנו לזכות את המערערים 1 ו-2 מהאשמה שיוחסה להם במסגרת אישום זה.

34. במסגרת האישום השנים עשר, הורשע המערער 1 בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; פריצה לבניין שאינו מקום מגורים במטרה לגנוב, לפי סעיף 407(ב) לחוק העונשין; ושתי עבירות של גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין. המערער 1 הודיע כי הוא חוזר בו מערעורו לגבי אישום זה, ולפיכך הננו דוחים את הערעור בהקשר זה.

35. באישום החמישה עשר, הורשע המערער 1 בשתי עבירות של השמטה מתוך דו"ח שנערך על פי פקודת מס הכנסה שיש לכללה בדו"ח, לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: פקודת מס הכנסה); שתי עבירות של שימוש בעורמה מרמה ותחבולה מתוך כוונה להתחמק ממס, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה; ומסירה בדו"ח על פי הפקודה תרשומת כוזבת, לפי סעיף 220(2) לפקודת מס הכנסה.

36. בית המשפט המחוזי קבע כי המערער 1 השמיט הכנסות במסגרת הדו"חות שהגיש למס הכנסה עבור שנות המס 2011 ו-2012. כמו כן, בית המשפט המחוזי קבע כי המערער 1 מסר בדו"ח תרשומת כוזבת, בכך שמסר בהצהרת הון בשנת 2011 כי אדם בשם משה רוזנברג לווה ממנו כסף בחו"ל, בעוד שבפועל המערער 1 הכיר את רוזנברג רק בישראל, מספר שנים לאחר ששב מארצות הברית, ומכאן שגם ההלוואה שנתן המערער 1 לרוזנברג התבצעה בישראל ולא בחו"ל.

37. במהלך הדיון בערעור הודיע בא-כוח המדינה כי המדינה אינה עומדת עוד על הרשעתו של המערער 1 בגין פרט האישום הנוגע לשנת המס 2011. כמו כן, הובהר כי המחלוקת בין הצדדים ביחס לשנת המס 2012 עומדת על סכום של 80,000 שקל בלבד. באשר לסכום זה, לא ראינו מקום לקבל את ערעורו של המערער 1. טענותיו של המערער 1 בעניין השמטת ההכנסות בשנת 2012, אשר בגדרן נטען, בין היתר, כי הסכומים המוזכרים בכתב האישום לא היו תשלומי

ריבית אלא החזרי חוב, מכוונות כנגד ממצאי עובדה של בית המשפט המחוזי שבהם לא מצאנו מקום להתערב. הוא הדין ביחס להרשעתו של המערער 1 בעבירות שיוחסו לו בגין הגשת הצהרת ההון שבה צוין רוזנברג כאחד החייבים של המערער 1 בחו"ל. גם במקרה זה, לא נמצאה עילה להתערבות בממצאי העובדה שקבע בית המשפט המחוזי.

הערעור על חומרת העונש

38. בעקבות זיכוי החלקי של המערער 1 כמפורט לעיל, ומתוך מבט כולל על העבירות בהן הודה, לאחר שחזר בו מערעורו, ומבלי להפחית כהוא זה מחומרת מעשיו, החלטנו להעמיד את עונשו הכולל על 12 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו (כולל הפעלת עונשי מאסר על תנאי), במקום 20 שנות מאסר שהוטלו על המערער 1 על ידי בית משפט קמא. בהחלטתנו זו, לקחנו בחשבון, בין היתר, את חזרתו של המערער 1 מהערעור לגבי מרבית סעיפי האישום בהם הורשע, דבר המבטא קבלת אחריות מסוימת על מעשיו. אשר לקנס שהושת על המערער, החלטנו לקבל את הערעור גם לגבי רכיב זה, ובהתחשב בהפחתת עונש המאסר ובעקבות הזיכוי החלקי, הננו מעמידים את שיעור הקנס על 1,000,000 ₪ או 10 חודשי מאסר תמורתו.

39. המערער 1 הביע את רצונו, בתום הדיון שהתקיים ביום 4.6.2018, להשתלב במסגרות טיפוליות מתאימות, תוך כדי ריצוי מאסרו, וטוב יעשו הגורמים המוסמכים בשב"ס אם ישקלו בכובד ראש בקשה זו.

נושא החילוט

40. במסגרת גזר הדין הכריע בית המשפט המחוזי גם בבקשת המדינה לחלט כספים ורכוש של המערער 1. בית המשפט המחוזי קבע כי הכרעתו בעניין זה איננה סופית במובן זה שהיא הוכפפה להליך נפרד שנועד לברר את טענותיהם של טוענים לזכות ברכוש שנתפס על-ידי המדינה לצורך ביצוע החילוט. במלים אחרות, בית המשפט המחוזי "פיצל" את הדיון בעניין החילוט לשני שלבים. במסגרת השלב הראשון הוא הכריע באשר לסכום החילוט בפועל, שהועמד על סך של 2.5 מיליון שקל. בהמשך לכך, במסגרת השלב השני תוכרע שאלת זכאותם של הטוענים לזכות ברכוש שנתפס. לפי המידע שנמסר לנו בדיון, ההליך שנועד לברור השלב השני טרם הסתיים.

41. על החלטתו של בית המשפט המחוזי בעניין החילוט (בשלב הראשון) הוגשו ערעורים הדדיים. המערער 1 טען כי סכום החילוט שעליו הורה בית המשפט המחוזי הוא מופלג ומופרז, בעוד שהמדינה טענה כי היה מקום להעמיד את החילוט בתיק על סכום גבוה משמעותית בהתחשב בהיקף הסכומים המעורבים בעבירות שבהן הורשע המערער 1 לפי חוק איסור הלבנת הון.

42. לאחר שבחנו באופן מעמיק את טענות הצדדים הגענו למסקנה כי יש לדחות את שני הערעורים בנוגע לחילוט, ולהעמיד את החלטתו של בית המשפט המחוזי על כנה. קביעתנו זו נסמכה על מכלול של שיקולים, ובהם העובדה כי המערער 1 זוכה מחלק מהאישומים הנוגעים לבקשת החילוט וכן העובדה שעיקר עבירות הלבנת ההון שבהן הורשע המערער 1 לא נגעו ל"רכוש אסור". מנגד, הבאנו בחשבון גם את העובדה שהמערער 1 הורשע בעבירות הלבנת הון

בהיקף ניכר. מכל מקום, בנסיבות העניין סברנו שלא יהיה זה ראוי להעלות את סכום החילוט דווקא בתיק שבו התקבלו טענותיו של הנאשם והוא זוכה מחלק מן האישומים הנוגעים לבקשת החילוט.

המערער 2 - אבי לוי

הערעור על הכרעת הדין

43. במסגרת האישום התשיעי, הורשע המערער 2 בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; סחיטה בכוח שהביאה לידי מעשה, לפי סעיף 427(א) סיפא ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; ובעבירה של היזק בחומר נפיץ תוך סיכון חיי אדם בצוותא, לפי סעיף 454 ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין. המערער 2 קיבל את המלצתנו וחזר בו מהערעור על הרשעתו בעבירות שיוחסו לו בגדרי האישום התשיעי, ולפיכך הננו דוחים את הערעור בנוגע לאישום זה.

44. במסגרת האישום האחד עשר, הורשע המערער 2 בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; וסחיטה באיומים שלא הביאה לידי מעשה, לפי סעיף 428 לחוק העונשין. כפי שהובהר בחלק הנוגע לעניינו של המערער 1, החלטנו לזכות גם את המערער 2 מהעבירות שיוחסו לו במסגרת אישום זה, מאחר שלא מצאנו כי יש בראיות הנסיבתיות שהוצגו בעניינו, כדי להביא למסקנה כי הוא היה מעורב בדרישה לקבל את הרכבים השייכים לחברת ש.ח. חשמל.

45. במסגרת האישום השנים עשר, הורשע המערער 2 בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; פריצה לבניין שאינו מקום מגורים במטרה לגנוב, לפי סעיף 407(ב) לחוק העונשין; וגניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין.

המערער 2 לא השיג על הרשעתו בעבירות אלה, ולפיכך הרשעתו בגדרי האישום השנים עשר תיוותר על כנה.

הערעור על חומרת העונש

46. על המערער 2 הוטל עונש של 6 וחצי שנות מאסר החל מיום מעצרו, 17.3.2014. יצוין, כי המערער 2 סיים לרצות את עונשו והסטטוס שלו כיום הוא - אסיר משוחרר ברישיון. לאחר שבחנו את כלל הנסיבות, ובשים לב לזיכויו של המערער 2 מהעבירות שיוחסו לו במסגרת האישום האחד עשר, הגענו לידי מסקנה כי יש לקבל את ערעורו לעניין העונש ולהעמיד את תקופת מאסרו על 5 שנים, שמניין מיום מעצרו - 17.3.2014.

המערער 3 – מוטי גיגי

הערעור על הכרעת דין

47. במסגרת האישום השביעי, הורשע המערער 3 בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; וסחיטה באיומים בצוותא, לפי סעיף 428 רישא ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

בהמלצתנו, משך המערער 3 את ערעורו בהקשר לאישום זה, והננו דוחים את הערעור לגבי האישום השביעי.

48. במסגרת האישום השמיני, הורשע המערער 3 בעבירה של החזקת נשק שלא כדין, לפי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין. לא הוגש ערעור על ההרשעה באישום זה.

49. בגדרי האישום האחד עשר, הורשע המערער 3 בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; וסחיטה באיומים שלא הביאה לידי מעשה, לפי סעיף 428 לחוק העונשין. המערער 3 קיבל את המלצתנו וחזר בו מהערעור לעניין האישום האחד עשר, ולפיכך הננו דוחים את הערעור בקשר לאישום זה.

50. במסגרת האישום השנים עשר, הורשע המערער 3 בעבירה של קבלת נכס שהושג בעוון, לפי סעיף 412 לחוק העונשין. לא הוגש ערעור באישום זה ולפיכך תיוותר הרשעתו של המערער 3, בגדרי האישום השנים עשר, על כנה.

הערעור על גזר הדין

51. על המערער 3 הוטל עונש המסתכם ב-4 וחצי שנות מאסר, בניכוי תקופת מעצרו מיום 17.3.2014 ועד ליום 29.9.2014. לאחר שנתנו דעתנו למכלול הנסיבות, לרבות לעובדה כי המערער 3 נתון במעצר בית באיזוק אלקטרוני מזה תקופה ארוכה, ולכך שהוא חזר בו מהערעור על הרשעתו בדין, דבר המבטא קבלת אחריות מסוימת על מעשיו, החלטנו להעמיד את תקופת המאסר בפועל על 40 חודשים, בניכוי ימי מעצרו מיום 17.3.2014 ועד ליום 29.9.2014.

52. המערער 3 יתייצב לריצוי עונשו ביום 01.10.2018 עד השעה 10:00, בימ"ר "הדרים" או על פי החלטת שירות בתי הסוהר כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מפסק דין זה. על המערער 3 לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

53. המערער 3 ימצא, עד למועד התייצבותו לריצוי עונש המאסר, במעצר בית באיזוק אלקטרוני בין השעות 20:00 ל-07:00 למחרת. יתר תנאי השחרור בערובה יעמדו בעינם עד להתייצבות לריצוי עונש המאסר, כאמור.

ניתן היום, י"ד בתמוז התשע"ח (27.6.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט
